

АЛЕКС БОЛДИН

ПОЛИЧБАТА

chitanka.info

През деня валя поредният майски дъжд. Не спираше да вали вече цяла седмица. В новините съобщаваха за проливни дъждове в Сърбия и Босна. Съобщаваха за жертви и незапомнени наводнения. И тук валеше, но не така силно.

Свечеряваше. Валеше кратко, тихо, унасящо. Затова Гелето, като прегледа метеорологичните новини в интернет, се прехвърли и на други сайтове. Незнайно как попадна на сайта за баба Ванга. Пророчицата си беше заминала преди 18 години от тоя свят, но споменът за нея беше останал жив. В сайта бяха качени два интересни разказа. Прочете ги набързо и разтри очи. Спеше му се. Напоследък го мъчеше безсъние и сега, за да компенсира, реши да си легне по-рано. Към три часа обаче отвори очи и сънят отлетя от съзнанието му като муха от кравешко лайно, тежко и с нежелание. Колкото и да се опитваше да заспи, така и не можа.

Стана, сипа си десетина валерианови капки в чашата, като я допълни с малко вода. Изпи популярния народен лек и не след дълго отново заспа. Заспа и засънува интересен сън. Яви му се починалата майка. Сънят беше жив и впечатляващ. Много обичаше майка си, така че съновидението го разтърси до дъно. Тя го молеше да я нахрани. Заведе я в никакво бистро, поръча ѝ купичка таратор и една бяла питка. Жената беше доволна. Усмихна му се, гребна с лъжицата от таратора и тогава той внезапно се събуди.

Развиделяваше. Дъждът беше спрят. Под бледите лъчи на залязващата луна локвите блестяха с мътна сребриста светлина. За продължаване на съня не можеше да става и дума. Гелето се протегна, разтри лице и седна в леглото. Какво ли има в хладилника за закуска? Май нямаше нищо, освен хляб и малко кашкавал. В килера висеше на един пирон пълна торба с липов цвят. Ами да, ще хапне най-популярната казармена закуска — чай с кашкавал.

Стана, сложи джевзето на котлона и пусна една стиска ухаещ липов цвят в него. Наряза три тънки филии типов хляб, покри ги с парченца кашкавал и ги запече на парти грила. Бързата закуска бе готова.

— Я да видим коя дата сме? Леле-е, не може да бъде!

Червеният маркер показваше датата, на която бе починала майка му... Ето защо я е сънувал! Явно го е подсетила за себе си. Ами, поне да ѝ набере цветя и да запали една свещ в черква. Да, тя много

обичаше храстовидното бяло венче. Дори навремето си откри фирма с това име. Вчера мина покрай кварталната поликлиника и видя един разцъфтял храст от хубавото бяло цвете. Ще хапне и ще иде да набере за вазата, а после ще занесе малко и на черква.

Тръгна. Краката неволно го поведоха по познатия път край текстилния техникум. Улицата беше идеално измита от нощния дъжд. Водата в локвите бе бистра на сълза. В тоя ранен час не се виждаха никакви минувачи, пък и как ще ги има в неделния ден? Всичко спи и сънува по-добро бъдеще. Само тук-там прехвърчаха ранобудни гъльби, гукаха и търсеха никаква случайна храна, за да утолят глада си.

Загледа се натам, където свършваше улицата. Като че ли съзря позната фигура. Да, наистина! Това беше Цено, старият му приятел и колега, ерген. Разхождаше рижавокафявата си кучка Буба. Наближи ги. Цено се усмихна весело, а Буба завъртя приятелски опашка и тръгна край оградата на техникума. Вървеше никак криво, накуцваше. Гелето знаеше, че има контузен болен крак, който трябваше да се оперира. Цено обаче нямаше пари, защото пенсията му не стигаше за подобна операция. Бяха говорили по тоя въпрос неведнъж. Така че Буба си куцаше без изгледи за подобрение. Би трявало обаче да се радва, че има за стопанин стария ерген Цено. Той я хранеше добре, къпеше я и това си личеше по стройното ѝ загладено тяло. Сега животното махаше весело с опашка и душеше никакъв заблуден охлюв край оградата на техникума. Не ѝ беше до ядене. Само искаше да си поиграе.

Цено спря, заговори усмихнат и темата за наводненията в Сърбия изникна по нормалния логичен начин. После прехвърлиха разговора към новото американско оръжие за изменение на климата и неусетно приятелят му се нервира. Лицето му пламна, очите засвяткаха, а ръката започна да отмерва резки движения. Много бързо се палеше този човек, ама много, знаеше го.

Неочаквано Цено се намръщи, сви очи, потри чело и се втурна към оградата на техникума. Всичко стана много неочаквано, толкова неочаквано, че Гелето се стресна. Какво ли му има на този човек? Цено се затича, после неочаквано се спъна и се пълосна с цялото си тяло на асфалта. Беше едър и тромав човек. Падна тежко и изохка силно.

Гелето се пресегна да го вдигне, той обаче не му позволи. Беше си ударил коляното. Охкаше и се хваща за лицето.

— Какво ти стана бе, човек?

— Ох, зави ми се свят. Причерня ми. Исках да се хвана за оградата, че щях да припадна.

— Но защо тичаш? Да беше ми казал да те заведа. Защо направи така?

— Ставам, ставам. Помогни ми да ида до онай пейка да седна.

— Хайде, леко, лекичко...

Гелето поведе приятеля си към пейката. Уплашеното куче се чудеше какво да прави. Обикаляше двамата приятели и скимтеше тъничко. Беше разбрало, че се е случило нещо извънредно.

Цено седна на пейката и притвори очи. Лицето му беше бледо и оросено с пот. Гелето извади ментов бонбон от джоба си и му го подаде. Разбра, че не е закусвал. Бонбонът беше разопакован припряно и засмукан с надежда, че ще повлияе успокояващо и лечебно.

— Я дай да ти премеря пулса! — каза Гелето и му хвана китката.

Пулсът беше слаб и неравномерен. Би трябвало да има ниско кръвно, още повече че не беше закусвал. Той изказа наблюденията си и му предложи:

— Да ида и да ти взема едно кафе от близкия кафе автомат?

— Добре, вземи ми едно дълго с повече захар.

Гелето припна към автомата и се върна с пълна чашка от ароматната течност. Цено го изпи на един дъх и облегна глава на оградата. Затвори отново очи.

— След малко ще ми се разкова. И друг път ми е ставало така.

Мина известно време, но бледото лице на Цено не придобиваше нормалния си цвят. Явно не беше добре. Как ли ще се добере до дома?

В този момент мина един тъмносин автомобил. Гелето се загледа в него и разпозна колата на братовчед си. Той беше наел цех в стария Хлебозавод и бързаше да приготви закуските за понеделник. Колата му беше спряла пред портала.

Гелето забърза, свирна му и оня се огледа. Гелето наближи, обясни ситуацията и го помоли да откарা приятеля му до дома. Цено явно нямаше да може да ходи. Качиха се, настаниха и Буба, която сякаш за пръв път се качваше на лека кола. Беше много интересно да я гледаш, но неприятната ситуация не позволяваше шеги по неин адрес.

Цено живееше наблизо. Стигнаха. Братовчедът си замина на работа, а двамата приятели се качиха до апартамента и влязоха.

— Трябва да ти премерим кръвното, може да е високо — предложи Гелето.

— Добре, имам апарат за кръвно. Вземи и мери, аз няма да мога, треперят ми ръцете, не ми е добре.

Цено си разхвърли дрехите. Беше му горещо. Фланелката му тъмнееше от пот. Виждаше се, че не е добре.

— Хей, знаеш ли колко ти е кръвното?

— ?

— Не мога да хвана горната граница. Над двеста е, а долната минава сто. Зле си, човече! Не биваше да ти взимам това кафе. Я лягай, ще ида до нас за хлофадон. Ти нямаш нищо под ръка за високо кръвно, нали?

— Не пия лекарства!

— Идвам след малко, ще донеса и моя апарат за кръвно. Цифров е и мери много точно.

След десетина минути Гелето отново мереше кръвното на Цено, но апаратът показваше все грешка. Най-после успя да го измери и цифрите показаха ужасяваща стойност 210 на 120.

— Леле, ти ще умреш бе, човек! С такова кръвно се прави инсулт. Ето ти половин таблетка хлофадон. Изпий я и лягай!

Цено изпи таблетката, после изстена нервно, явно уплашен от ситуацията.

— Виж какво! Я ме остави да легна и да се успокоя. Ти си иди, а аз ще ти се обадя, като се оправя.

Колкото и Гелето да настояваше да остане, Цено не се съгласяваше.

Гелето стана и си тръгна. Оставил му блистера с хлофадон и го помоли да му звънне, като се почувства по-добре.

Прибра се у дома, обаче мисълта за това кръвно не му даваше мира. Трябваше да му помогне с нещо. Поне да му извика спешна помощ. Реши се, макар и да знаеше, че щеше да си навлече неприятен укор. Позвъни на телефон 112 и от централата го увериха, че идват.

Излезе отново и зачака линейката пред входа на Ценовата кооперация. След няколко минути колата наистина пристигна. Слязоха трима души. Поведе ги към апартамента. Влязоха. Кучето се разляя. Медиците се развикаха и излязоха извън жилището като категорично отказаха да влязат.

Гелето надникна в хола, потупа приятеля си по рамо и оня с нежелание се надигна. Трябаше да минат в другата стая, за да се успокои кучето. То обаче продължаваше да лае. Явно не бе свикнало да вижда чужди хора в жилището.

Лекарят премери кръвното на Цено и възклика:

— От месец не съм виждал подобно кръвно — 240 на 140. Хей, човече, ти знаеш ли до какво ще те докара това кръвно? Още десетина минути и инсултът ти е готов. Няма да ставаш от леглото. Какво лекарство изпи? А-а, хлофадон! Добре! Сега ще ти направим една инжекция. Лекуваш ли кръвното с нещо? С нищо? Е, защо така? Ще ти се разсипе сърцето. Виж, че и нозете ти се подуват, значи то не работи добре. И пулсът ти е неравномерен. Готов си за рая бе, момче, а си толкова млад...

— На 67 съм, каква младост е това?

— Младост е, младост е... — усмихваше се лекарят и го гледаше внимателно. — Утре отиваш при личния лекар и му искаш талон за кардиолог. Трябва веднага да започнеш да пиеш лекарства, иначе зле ти се пише.

Цено мълчеше и гледаше безпомощно. Въздъхна, понечи да каже нещо, но се въздържа. Само кимаше в потвърждение и разбиране.

— А Вие ще минете довечера пак, ще му измерите кръвното и ще му дадете цяла таблетка хлофадон. Разбрахме ли се?

Гелето кимна утвърдително, благодаря, изпрати медиците и след малко си тръгна. Обеща да мине отново. Болният преглътна, въздъхна и легна изнемощял. Буба спря да лае, сви се в краката му и жално заскимтя.

— Ex, ето какво е показвал тоя мой сън. Майка ми ме е предупредила да се срещна с Цено. Знаеше, че ми е приятел и че не е добре. Как да не повярваш на задгробни сили? Ще набера цветя и ще ида на черква. Трябва да ида!

Така и стори. След около един час Гелето се кръстеше пред иконата на Света Богородица в близката черква и слагаше малка китка здравец. После мина през аптеката, за да докупи хлофадон, че неговият беше останал при Цено. Накрая нозете му, без да иска, го поведоха към кварталната поликлиника, край която цъфтеше храстът с белите цветове. Набра два малки букета от любимото майчино цвете.

Телефонът в джоба му припряно зазвъня. Търсеше го леля му Гинче, сестрата на майка му. Като разбра за случката, тя го захока:

— Трябва да купиш баничка, кака много обичаше банички. Била е гладна и затова си я сънувал. Ще разделиш баничката на три части и ще дадеш на трима човека. Ще ги помолиш да кажат: „Бог да я прости!“ Така се казва, не знаеш ли? Добре че не е изяла таратора, който си й купил... Тоя човек е щял да умре, ако го е направила... Ей, неграмотна главо! Все те уча, какво да правиш...

Гелето изпълни заръката точно. Купи баничка с ябълки от дежурната бакалия до гарата. По пътя за дома срещна по-възрастния си приятел, Жоро Стойков. Оня се чудеше защо го черпи баничка? Бил сготвил жив петкилограмов петел и щял да си развали яденето. Трябваше да му обяснява подробно и с аргументи. Накрая го убеди, макар че баничка, наръсена с пудра захар, била вредно ядене за диабетно болни...

Остана една трета от баничката. Краката на Гелето уверено го поведоха към по-възрастния му братовчед и адаш, Гелето старши. Наближаваше обяд. Старши имаше навика да обядва в дванадесет нула нула. Никой не можеше да го разубеди да закъсне и с минута. Железните навици са си железни, кой каквото иска да си казва.

Гелето старши примига, повъртя баничката в ръка и заяви:

— Сега няма да може. Ще я ям утре на закуска!

— Важното е да кажеш: „Бог да я прости!“ Разбрахме ли се?

— Ясно! Ще я уважим кака, щом си я сънувал, няма начин. Имам една новина обаче?

— ?

— Обади ми се дъщерята...

— И какво?

— Нали виждаш, че съм сакат и едва стоя на крак. Вече ми е трудно да се обслужвам сам. Обади ми се, че ще ме прибере при нея, за да ме гледа. Дъщеря й, моята внучка, скоро ще ражда, та не зная къде ще ме сложи, абе, става кофти, много кофти. Я се видим скоро, я не... Аз в Плевен, ти във Враца... Ще стане много весело... — пророни Гелето старши и една немирна сълза блесна на левия му клепач.

Тая новина тресна Гелето като с мълния. Той така беше свикнал с кръстника си, че не можеше да си представи липсата му дори един-

единствен ден. Светът се променя и то не за добро.

— Ех, мааму стара, ех, мааму стара...

Стана. Взеха си сбогом, уговориха ден за изпращане и младши се запъти към дома. Майското слънце се беше показвало зад черните дъждовни облаци. Като че ли пак ще вали. Сякаш потоп се задава.

— Какво става с тая природа? Каква бе тая пролет бе, мааму стара. Дъжд след дъжд, ще ни издави за тая си хубост, млади и зелени.

Гелето понамести шарената си бейзболна шапка, опита да си подсвирне, но така и не му се удаде. Свирката някак заседна на гърлото му. Откъм Видин по мократа магистрала се зададе опашка от тиркове. Трябваше да ги изчака да минат, защото походката му съвсем не беше сигурна.

— Абе, май нямам краставица за таратора, а мамето щях да я черпя с таратор. Я да скокна до Нонстопа за една краставичка. Кисело мляко има, олио — теже, намира се и глава чесън. А тараторът без ракийка не върви. О-о-о, да, останала е от Коледа. Чудя се защо ли още не съм я изпил? Явно й е дошло времето... Пю-пю-пю.

Тоя път мелодията тръгна плавно и някак тъжно от устата му. Заизвива се край поръждавялата от дъждове железопътна линия, проточи се в натежалия от влага въздух и подгони ято гладни врабци, цвърчащи в буйната свежа трева. Първите дъждовни капки чукнаха по изпотеното му чело. Забърза. Беше забравил да си вземе чадъра.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.